

Emisije štetnih gasova iz velikih elektrana na sagorevanje regulišu dve direktive - o velikim ložištima (LCPD) i industrijskim emisijama (IED). Prema odredbama Ugovora o osnivanju energetske zajednice, direktiva o velikim ložištima trebala je biti primenjena do 31.

decembra 2017. godine, bez produžetka za pripremu Nacionalnih planova za smanjenja emisija. Međutim, Ministarski Savetu EnZ je u oktobru 2013. doneo odluku da se njena primena odloži do kraja 2023. godine. U Evropskoj Uniji ovu direktivu zamenjuje direktiva o industrijskim emisijama od 1. januara 2016. odnosno pre nego što bi ugovorne strane EnZ trebalo da primene direktivu o velikim ložištima, prenosi sajt serbia-energy.eu

LCPD direktiva se odnosi na termoelektroenergetska postrojenja snage jednake ili veće od 50 megavata. Njen cilj je da se smanji nivo čestica i ograniči emisija sumpor-dioksida, azotnih oksida i suspendovanih čestica iz ovih postrojenja. Prilikom izrade Nacionalne strategije za aproksimaciju u oblasti životne sredine Republike Srbije, procenjeno je da će troškovi usaglašavanja sa projektovanim vrednostima iznositi 1,5 milijardi evra.

IED direktiva objedinjuje LCPD i šest drugih direktiva, među kojima je Direktiva o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađenja (IPPC), koja je jedna od prvih direktiva u potpunosti transponovana u pravni sistem Srbije. Zakonom o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađenja definišu se uslovi za dobijanje integrisane dozvole i uslovi za primenu standarda najbolje dostupne tehnike koje je usvojila Evropska Komisija. Svih deset termoelektroenergetskih postrojenja EPS-a su predali zahteve i u postupku su dobijanja IPPC dozvole, što će značiti punu primenu ove direktive u okviru EPS-a.

Elektroenergetski sistem Srbije je najveći u regionu i oko 64 procenata električne energije se proizvodi iz lignita iz „Kolubare” i „Kostolca”. U cilju primene LCPD i IED direktive, na nove elektrane i one koje će biti revitalizovane, moraju da ugrade sistem za desumporizaciju, denitrifikaciju izduvnih gasova i visoko efikasne elektrostatičke filtere. Ekonomska analiza data u Nacionalnoj strategiji za aproksimaciju u oblasti životne sredine pokazala je da tek 2023. godine postoji mogućnost usklađivanja sa LCPD direktivom, što znači da će za IED direktivu biti potrebno još više vremena.

U EPS-u ocenjuju da je odlaganjem primene direktive o velikim ložištima izbegnuta situacija da energetska stabilnost bude ugrožena zatvaranjem termoelektrana instalisane snage ispod 300 megavata, za koje nisu obezbeđeni zamenski kapaciteti, a ne postoji ekonomska opravdanost za primenu izuzetno skupih savremenih sistema za smanjenje štetnih emisija. Primena direktive o velikim ložištima znači da postojeća postrojenja EPS-a moraju da smanje emisije sumpor-dioksida ispod 400 mg/m^3 , azotnih oksida ispod 200 mg/m^3 i čestica ispod 50 mg/m^3 . U slučaju sumpor-dioksida ide se na opciju da koncentracija bude manja od 200 mg/m^3 jer će se na taj način istovremeno ispuniti zahtev IED direktive.

Vrednost projekata koje EPS realizuje ili planira u cilju ostvarivanja zadatih vrednosti iznosi ukupno 625 miliona evra. Da je na snazi ostala prethodna odluka o primeni LCPD od 2018. godine, to bi značilo gašenje blokova snage manje od 300 megavata jer na njima nisu

predviđene aktivnosti na smanjenju emisija, što je ukupno više od 1.100 megavata. Problem bi nastao i za blokove ukupne snage 1.200 megavata, kod kojih projekti zaštite životne sredine ne mogu biti okončani do roka koji je prvobitno bio predviđen.

Projekti EPS-a na planu smanjena štetnih emisija ostavljaju dovoljno prostora za ispunjavanje preuzetih obaveza prema Energetskoj Zajednici, a samim tim i prema Evropskoj Uniji. S obzirom da su u pitanju dugotrajni i veoma skupi projekti, ključni faktor je blagovremeno obezbeđivanje novca za njihovu realizaciju. Ispunjavanje obaveza EPS-a znači i osetan pomak Srbije u procesu prilagođavanja obimnim propisima EU u oblasti životne sredine.

Odsumporavanje u TENT „A” je najznačajniji projekat EPS-a, čija vrednost iznosi 170 miliona evra, a rok za završetak je kraj 2017. godine. Sredstva je obezbedila Japanska agencija za međunarodnu saradnju JICA. Prva faza projekta obuhvata izgradnju postrojenja za odsumporavanje za blokove A3 i A4, a druga faza za blokove A5 i A6.

Ovaj najveći ekološki projekat, koji se prvi put izvodi u Srbiji, smanjiće emisije sumpordioksida na izlazu iz postrojenja ispod 200 mg/m^3 , što će zadovoljiti i zahteve IED direktive. Svoje ponude na raspisanom tenderu dostavile su kompanija ANDRITZ, konzorcijum MHPS i FISIA BABCOK DOBERSEK DENIZA M. U toku je faza evaluacije ponuda od strane EPS-a, nakon čega sledi odobravanje od strane Japanske agencije, što bi trebalo biti okončano do kraja januara 2015. Po dobijenom odobrenju, u februaru bi trebao biti potpisan ugovor sa ponuđačem.

Rok za završetak odsumporavanja TENT „B” je 2019. godina, a u toku je izrada tenderske dokumentacije. Procenjena vrednost projekta je 160 miliona evra. Odsumporavanje u TE „Kostolac” biće izvršeno u sklopu kineskog kredita. Vrednost investicije je oko 96 miliona evra, a završetak se očekuje krajem 2015. godine. U sklopu kapitalnog remonta „TE Morava” planiranog za sledeću godinu, biće postavljeni elektrofilteri, koji su donacija EU vredna 5 miliona evra, prenosi sajt serbia-energy.eu

Izvor; Serbia Energy